

Djursland den 23. februar

Eva Gleerup

Økonomi og Virksomhedsledelse

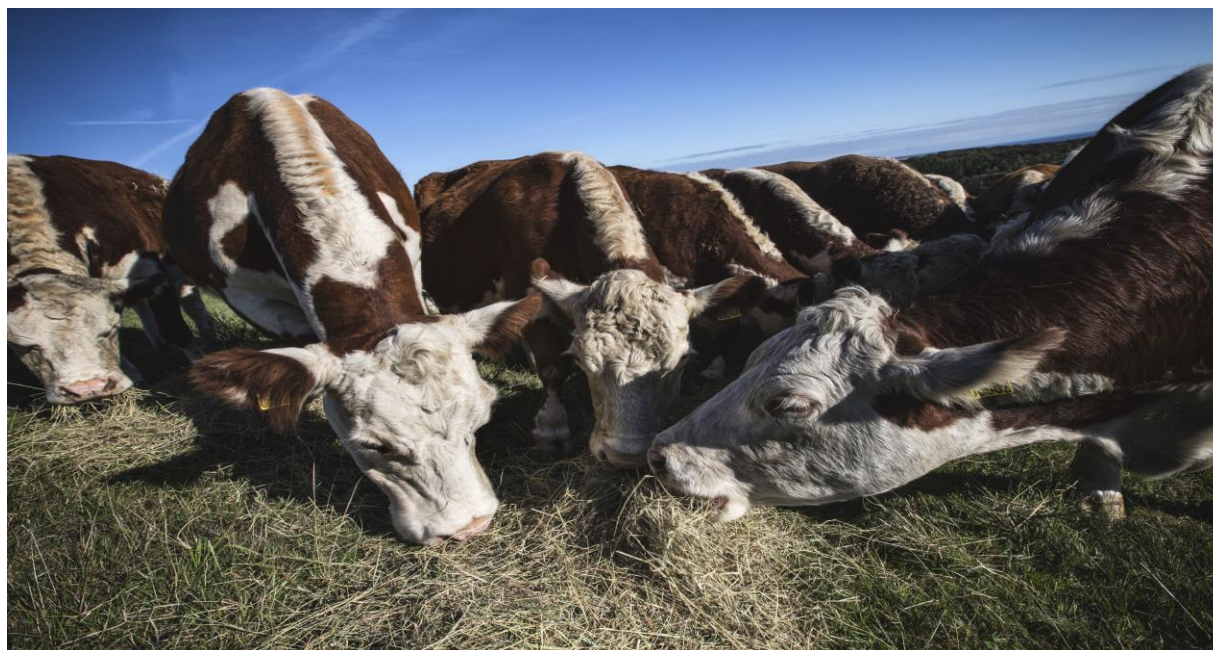
DEN SAMFUNDSØKONOMISKE ANALYSE, MAGASINET VÆRDI OG EFFEKTEN

RAPPORTENS INDHOLD

- Baggrund og formål
- Afgrænsning og karakteristika for deltidssegmentet
- Strukturudvikling i deltidssegmentet
- Deltidssegmentets samspil med omverdenen og betydning for natur og landdistrikter
- Deltidssegmentets samfundsøkonomiske betydning
- Sammenfatning og perspektivering
- Bilag I: Definitioner og metode
- Bilag II: Definitioner og metode

DELTIDSLANDMÆND - HVEM ER DE?

- Deltidslandmanden er mangfoldig!
- Resultaterne af analysen afhænger til en vis grad af afgrænsningen

BEGRUNDELSER FOR AT DRIVE ET DELTIDSLANDBRUG

- Fællesnævneren for motivet til at være deltidslandmand er muligheden for "det gode liv på landet"
- Liebhaver-bostil med herlighedsværdi, ro og privatliv
- Udvikle nye forretningsveje og produkter
- Effektiv traditionel landbrugsproduktion – måske forløber for heltid...
- Nedtrapning fra heltid, men vil gerne blive boende på ejendommen

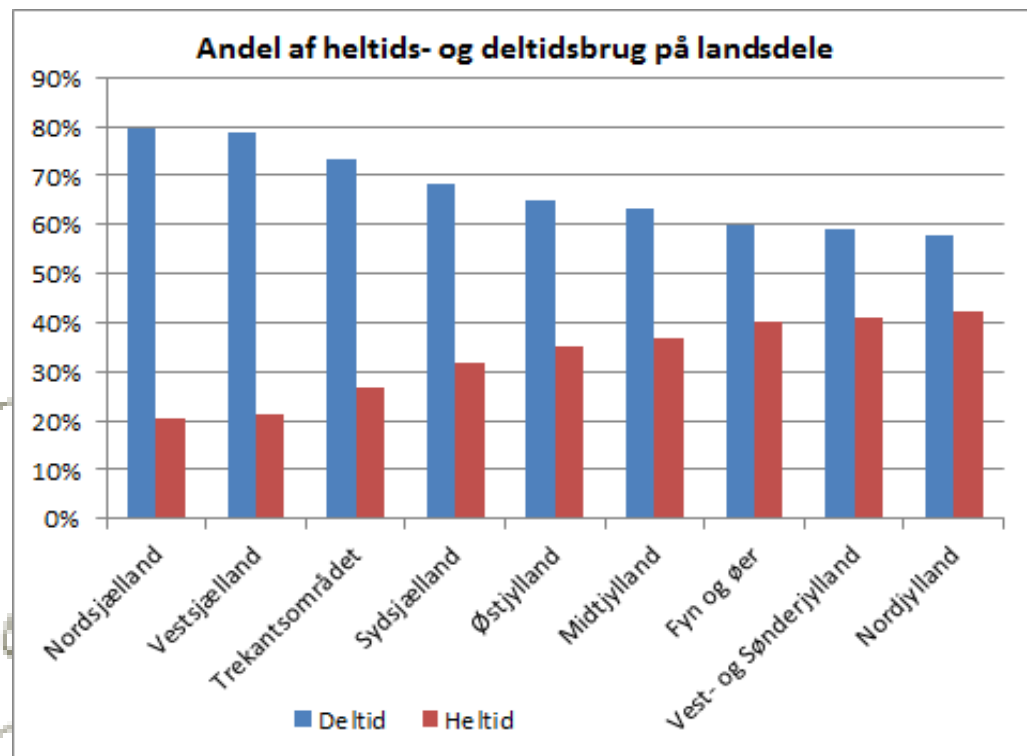
Deltidslandmænd - Uddannelse

- Deltidslandmænd har i højere grad anden uddannelse end landbrugsuddannelse
- Men mange har stadig baggrund i landbruget

Uddannelse	Deltid	Heltid
Grønt bevis	35%	61%
Faglært landmand	28%	36%
Virksomhedsleder	5%	8%
Jordbrugsteknolog	5%	3%
Agronom	5%	2%
Agrarøkonom	3%	8%
Produktionsleder	2%	4%
Ingen landbrugsfaglig uddannelse	33%	-
Andet	17%	12%

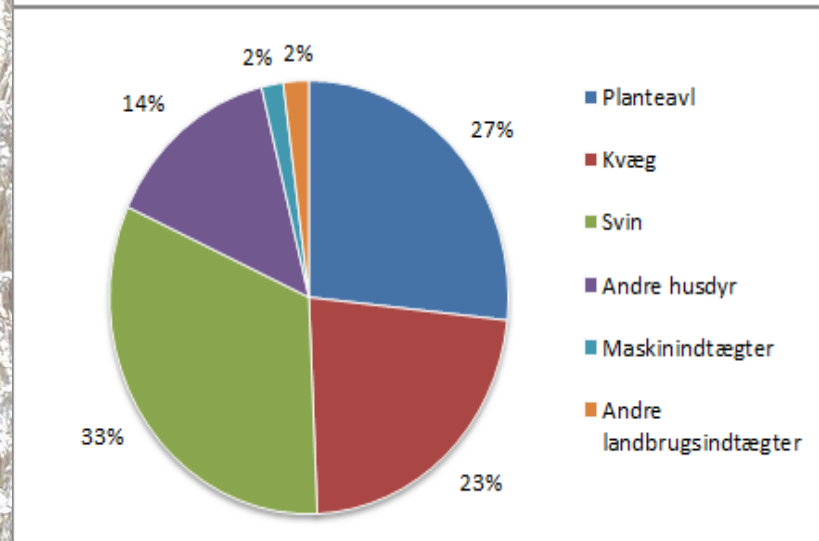
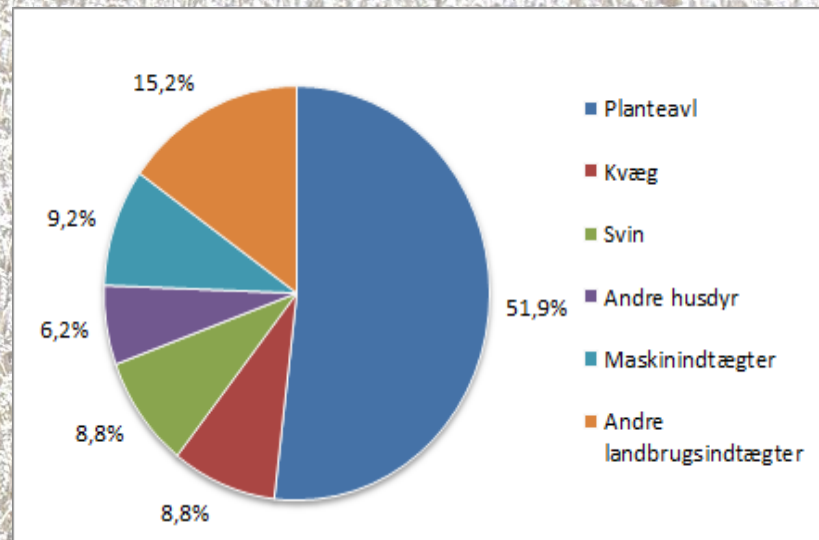
Deltidslandmænd - Hvor er de?

- Deltidssegmentet udgør en betydelig andel i alle landsdele – mellem 60 og 80 pct. af samtlige landbrug
- Andelen er typisk størst i områder med størst by-koncentration

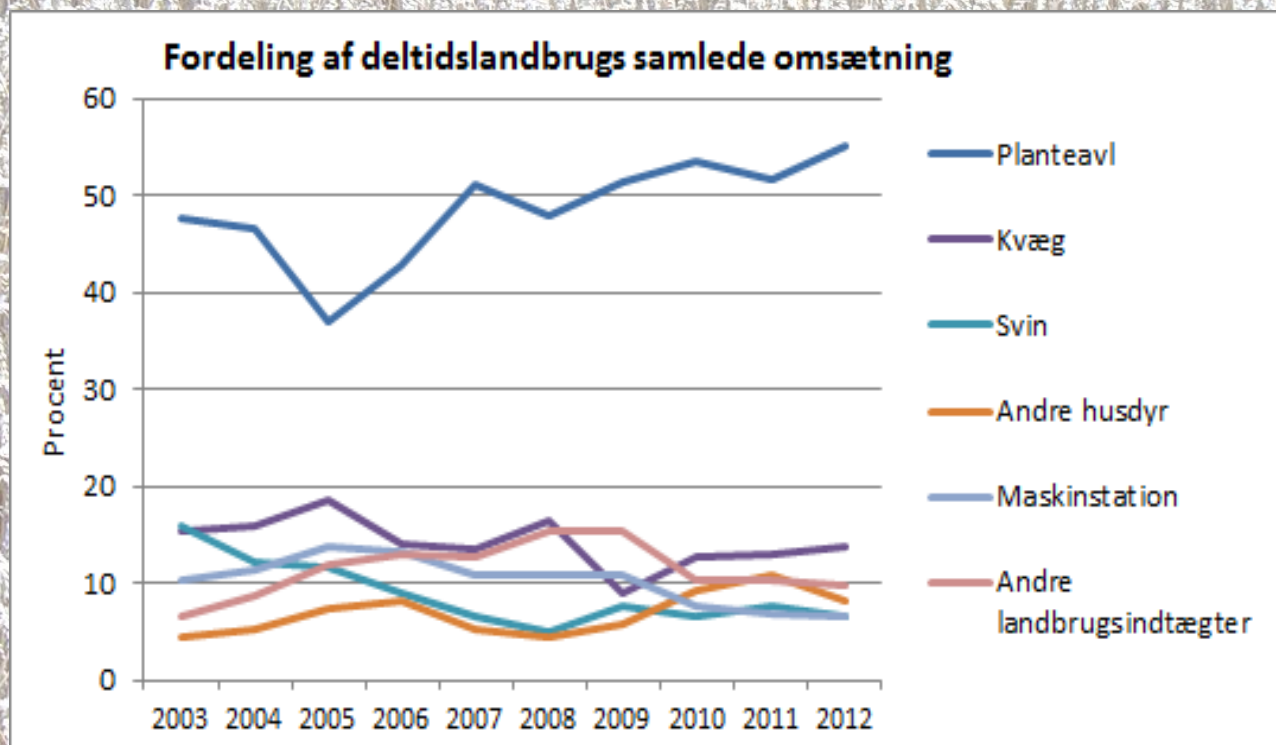
Deltidslandmænd - Hvad laver de?

- Sammensætningen af produktionen hos deltidsbrug...
 - Ofte en blandet produktion
 - 50 pct. er planteavlere
 - lettest forenelig med lønarbejde
- ...er anderledes end hos heltidsbrug

Deltidslandmænd - Hvad laver de?

- Produktionssammensætningen ændrer sig kun langsomt
 - Lidt mere planteavl (dog høje priser i slutningen af perioden)
 - Konstante eller lidt mindre andele af animalsk produktion, maskinstation og andre landbrugsindtægter

Deltidslandmænd – Er de økologer?

- Økologi fylder stort set lige meget i deltid som i heltid
- Højere andel af økologi inden for "Andre husdyr"
 - Primært fjerkræ, hvor 75 pct. af æg- og 20-25 pct. af kyllingeproducenterne er økologer
- Lavere andel af økologi inden for Kvæg
 - Skyldes høj andel af økologisk mælkeproduktion blandt heltidsbrug

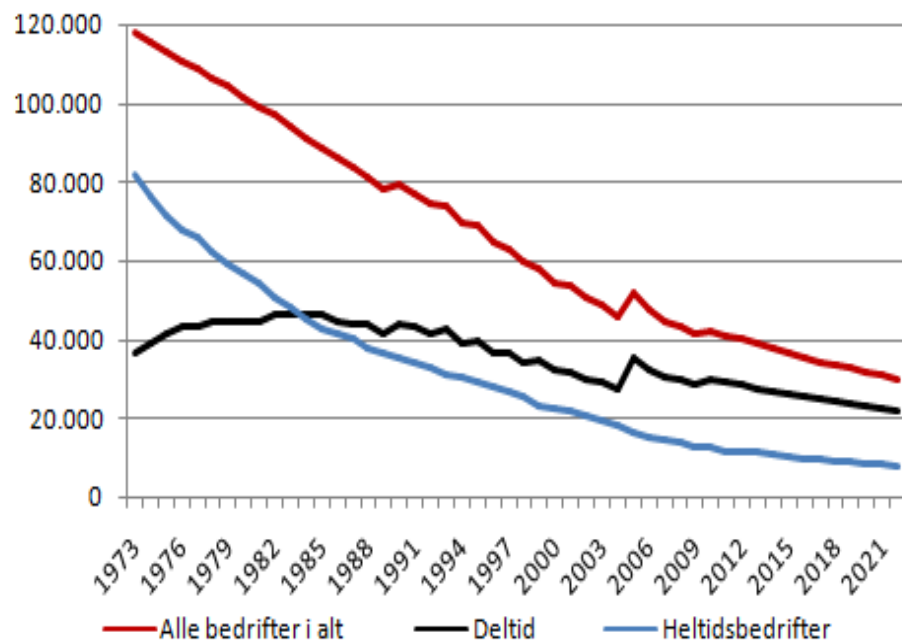
Driftsgren	Deltidslandbrug	Heltidslandbrug
Planteavl	4,0 %	3,9 %
- heraf korn	3,4 %	3,7 %
Kvæg	7,3 %	12,1 %
Svin	0 %	0,4 %
Andre husdyr	19,4 %	3,1 %
Økologisk andel i alt	5,1 %	4,9 %

Deltidslandmænd – Strukturudvikling

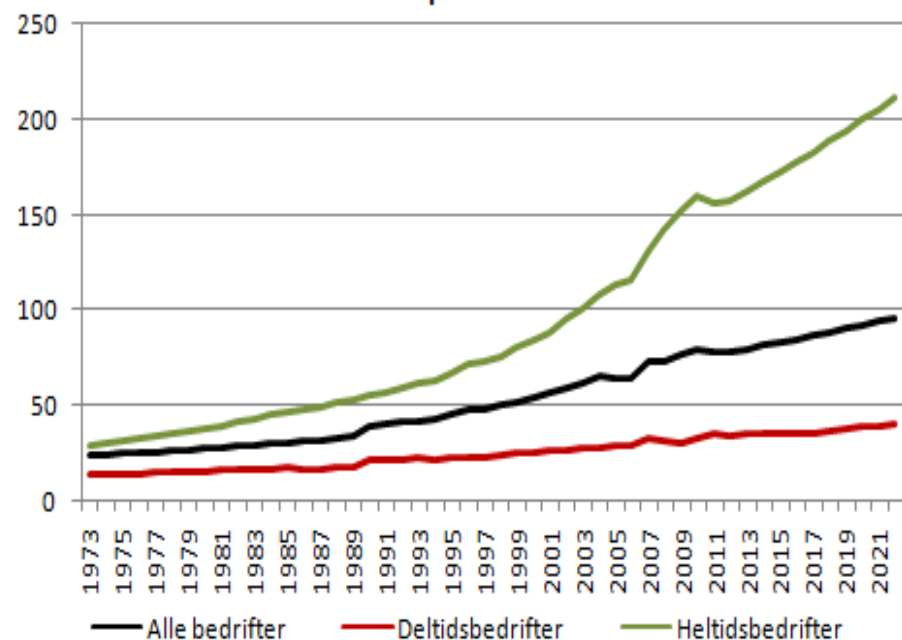
- Antal og størrelse

- Deltidssegmentet har siden midt-80'erne fulgt samme udvikling som heltidsbrug: Færre, men større deltidsbrug.
- Tempoet er dog lidt langsommere: -3 pct. pa. mod -5 pct. pa. for heltid
- Fortsætter tempoet, falder antallet fra knap 30.000 til godt 22.000 i 2022
- Deltidsbrug vokser gennemsnitligt med 0,5 ha. om året og når 40 ha i 2022

Antal bedrifter

Antal ha. pr. bedrift

Deltidslandmænd - Samspil med omverdenen

- Indgår i samarbejde med heltidsbedrifter via udveksling af arbejdskraft, serviceydelser, drifts- og forpagtningsaftaler, handel med landbrugsmaskiner etc.
 - Bidrager til naturpleje
 - Understøtter lokalområdet økonomisk og socialt gennem
 - Detailhandel
 - Håndværk
 - Foreningsliv
 - Offentlige institutioner for børn, unge og ældre
 - Turisme omg.
- ...og skaber derved værdi for landdistrikterne!

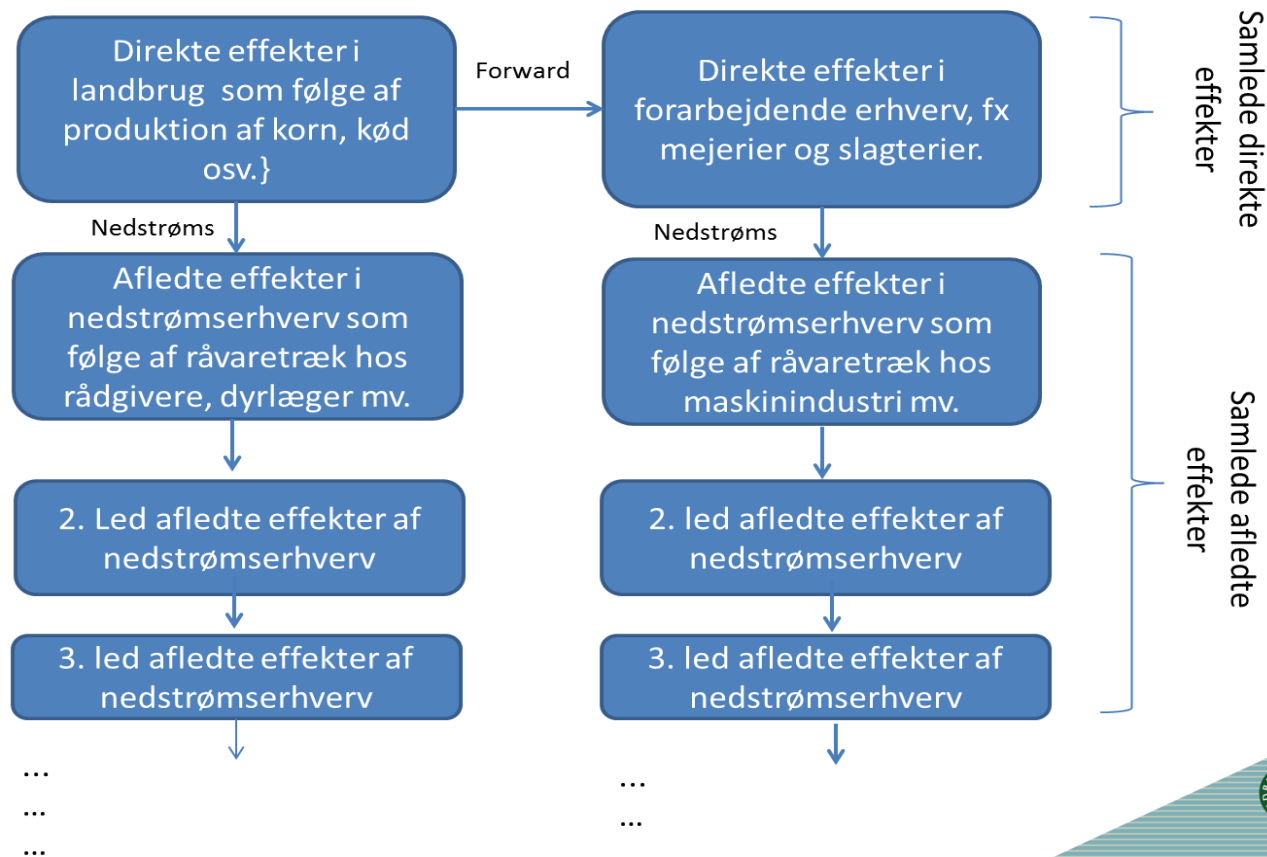
Deltidslandbrugets samfundsøkonomiske betydning

Den generelle input/output-model:

- Anvender Nationalregnskabets input/output-relationer med oplysninger om tilgang og anvendelse af varer og tjenesteydelser mellem brancher
- Beskriver sammenhænge i økonomien baseret på, at ændringer i efterspørgslen (*direkte effekt*) resulterer i ændringer i produktionen i andre relaterede erhverv (*afledte effekter*)
 - F.eks. medfører bygning af en stald øget produktion i bygge- og anlægs- samt rådgivningsbranchen
- Landbrugsproduktionen er direkte anledning til produktion i forarbejdende erhverv. Derfor modelleres et parallelt forløb for den produktion, som deltidssegmentet giver anledning til (*forward-effekter* samt disses afledte effekter).

Oversigt over modellens effekter

- Den samlede effekt består således af to parallelle modeller med landbrugsproduktionens direkte og afledte effekter (nedstrøms-effekter) samt direkte forward effekter samt disses afledte effekter:

Samlede effekter af deltidslandmænds aktiviteter

	Direkte effekter	Totale effekter
Produktionsværdi	14,5 mia. kr.	24,8 mia. kr.
Bruttoværditilvækst	4,2 mia. kr.	8,2 mia. kr.
- Andel af BTV	0,3 pct.	0,6 pct.
Antal fuldtidsbeskæftigede	14.058 personer	21.388 personer

MAGASINET VÆRDI

Mød deltidslandmændene

Hos **Claus og Pernille** er der ikke brug for at skaffe kvalitetsd. Den kommer helt af sig selv, når man bor midt i naturen.

10-13

Torben er ikke den, der sætter sig i sofaen efter endt arbejde i Vårde Kommune. Sammen med hustruen **Eva** leverer han lam, æg og grøntsager til gourmet-restauranter. Og driver glødbutik.

16-19

Meldingen fra børnene i **familien Thomsen** er klar: Opvaskeren på landet har givet vandi og vil præge deres valg i voksenlivet.

22-25

Flomming har maskiner til det hele. Så er han stikker på altid at kunne komme i marken til rette tid. Og så er det blevet en hobby at købe maskinerne billigt hjem.

26-29

Et sted i Midtjylland, hvor der er lang tid til nærmeste nabo og bakker op, går **Torben** rundt på sine jorder og skaber sin egen verden til gavn for naturen, de vilde dyr og sig selv.

32-35

I en helt unik natur tæt på København driver **Martin og Estella** hestepension på Ørehøjgård. Deres mål er at skabe vandi for de mennesker, som har deres heste opstaldet på gården.

42-45

Peter har i 10 år drevet gården med sin far, men overtog i år det hele efter et generationsløb. Peter har lavet en aftale med sin arbejdsgiver om, at han kan arbejdet tre dage om ugen.

48-51

Niels og Helle køber ernættplejere i Mols Bjerge. Parret ejer 72 ha af 'bjergene', og de er 3. generation på ejendommen, der ligger med smuk udsigt over Ebeltoft Vig.

54-57

Langsomme proces har skabning suzses for ægteparret **Gitte og Casper**. I dag brygger de øl, der koster 250 \$ på restauranter på Manhattan.

60-63

PRESSEDÆKNING

- Den samfundsøkonomiske analyse
 - Uddelt 50 eksemplarer
 - Ligger til download på Danske deltidslandmænd og Landbrugsinfo
- Magasinet Værdi og de kvalitative interviews
 - Uddelt 1400 eksemplarer til landmænd, rådgivning, andre interessenter
 - Ligger til download på Danske deltidslandmænd og Landbrugsinfo
- Artikler/pressemeddelelser
 - Sammenlagt 36 artikler i dagspressen og landbrugsbladene
- Facebook
 - Artiklerne fra magasinet er lagt på enkeltvis, og er nået ud til imellem 285 og 1176 personer

<https://www.facebook.com/livpaalandet>

PRÆSENTATIONER

- Uddelt til alle DLBR-direktører på udgivelsesdagen
- Præsenteret på Danske deltidslandmænds årsmøde
- Præsenteret på deltidsrådgivernes netværksmøde
- Præsentation her hos jer
- Præsentation Østjyske deltidslandmænd, deltidslandmænd Østlige øer, Roskilde dyrskue, Landsformandsmødet
- Uddelt til interessenter omkring Axelborg, i lokale netværk, universiteter, en ejendomsmægler☺
- Præsenteret for Carsten Hansen By, bolig og landdistrikter)
- Jordbrugets uddannelsescenter (En alternativ etableringsmulighed)

HVAD SÅ NU?

- Fokus på:
 - Analysens resultater
 - På segmentets fylde og potentialer
 - Rådgivning til deltidslandmænd
 - Formidling til deltidslandmænd

